

tistega, ki ima malo planin, a jih skrbno čuva. Le kdo bi si mogel zapomniti plaz šumečih poljskih imen za vrhove, zgodb o vitezih in njihovih ljubeznih, katerih so kraji polni in jih zvesto ponavljajo ob vsaki priliki, zlasti pa tujcem.

33 km vijugaste ceste tik ob poljsko-češki meji smo prevozili do tatarske pokrajine jezer in njenega bisera, kot so nam povedali že daleč v Gdansku, do jezera Morskie Oko (Morsko Oko). Pokrajina je zelo podobna tisti ob Sedmerih triglavskih jezerih — le sivo je vse zaradi granita, ki daje jezeru nekam mračno temno barvo, skoro zlobno. Legenda pravi, da sega do morja (čeprav je le nekaj nad 70 m globoko) — odtod je prišlo tudi ime. Morsko oko leži najvišje (1700 m), le Czarny Staw je nekaj višje in se ob obilni vodi pretaka v Morsko oko. Bližnja pokrajina je vse polna majhnih jezer, ki jih je samo po poljski strani čez sto. Voda v temnem granitu — svojevrstna lepota.

Tik ob meji nad Morskim očesom je najvišji poljski vrh Tater Rysy (2499 m) in nedaleč zraven tja čez mejo na Slovaškem še Gierlach, najvišji vrh vseh Tater (2663m).

Tatre so bile tisti del Poljske, ki nas je najbolj oživel in spomnil na domačijo. Prijetna in podučna je bila skrb in nemajhen ponos Poljakov na košček planin, ki jih imajo; prijetno je bilo zelenilo gozdov in kamenje razmetanih vrhov in vendar se je povsem drugače zasvetila Gorenjska v prvih žarkih jutranjega sonca po dežju, prvo uro po naši vrnitvi. Nobene Tatre niso bile take — nobene tako lepe, tako drage!

Nepozabni izleti z mladino

PAVEL KUNAVER

Minulo nedeljo, 4. septembra, sem moral po opravkih na Rakek, a največji del časa sem porabil, da sem šel v Rakov Škocjan in skoraj šest ur prebil v bližini Velikega naravnega mosta. Začuda, če tudi je bil lep dan, je le nekoliko avtomobilov in motorjev pribrnelo v to divno kotlino in takoj zopet odpeljalo. Zdi se mi, da motorizem povzroča le mrzlično hitro ogledovanje in da je geslo teh turistov: »Hitro, hitro drugam!« Le dva avtomobila sta zavozila na veliki travnik v gozdu. Eden od mož je nato skozi gozd in grmičevje prodril do brega Raka tam, kjer ni pota. To mi je izdalo, da je domač v tem paradižu, kajti vedel je za skriti studenec izvrstne vode. Pitna voda pa je pogoj daljšega obstanka v Rakovi dolini, le vedeti moramo zanjo. V poletni suši večina studencev usahne in le nekateri, za katere pa običajni turisti ne vedo, še teko. Ker je ta studenec močan tudi ob suši, naj priložena kartica pomaga žejnim obiskovalcem Rakove kotline do dobre vode v bližini Velikega naravnega mostu. Vsakomur seveda ni voda dovolj, in ko sem jaz malo nato šel po vodo tja, sem našel ob izviru v vodi polno chianti-steklenico rdeče kapljice, ki je verjetno pomagala, da je postala družba tistega domačina prijetno vesela.

Drugače pa je bilo meni. Bil sem sam, kar je izredno redko v zadnjih desetletjih, in ko sem se utaboril v senci visokih smrek, mi je postalo kar tesno; saj tega prav v Rakovem Škocjanu, kamor me zmerom spremlja veseli živžav mladine, nisem vajen. Če tudi je bila tišina, ki jo je motilo pihanje zahodnika v vrhovih dreves, prijetna, in mi ni bilo treba neprestano paziti, da se komu ni kaj pripetilo, ko je mladina opazovala živali in rastline ob Raku, stala nad prepad-

nimi stenami kanjonov in naravnih mostov, so mi le hudo manjkali od veselja in navdušenosti razžarjeni obrazi, zanimanje za lepe pojave, živahne, vesele oči fantov in deklic. Zato nisem imel pravega miru, ker so pred menoj neprestano vstajali prizori iz nešteti izletov z mladino v našo lepo naravo. Posebno pa sem se živo spominjal izletov v minulem šolskem letu in postalo mi je kar težko. Nekateri izleti so bili tako popolni, da se jih tudi mladina, ki hiti vedno dalje »od cveta do cveta«, z veseljem spominja in se bo gotovo rada vračala nazaj v one kraje, ko je jaz ne bom več vodil. Prav to je bil drugi vzrok občutka osamljenja. Je pač tako, ko človek naloži osmi križ na rame, pa hočeš nočeš občutiš, da vsaj v telesnih močeh postaja razlika med teboj in tistimi, ki so 60 ali blizu toliko let mlajši. In prav to zadnje leto sem se na izletih včasih zdel podoben koklji, ki so ji izvaljene račke ušle v vodo. Prepočasi sem sledil po strmini. In gori na vrhu ali na določenem počivališču so me pričakali poredno nasmejani, z velikimi zalogaji v ustih in nestrpno čakali na znamenje za naprej, medtem ko se je meni počitek posebno prilegel. Ker sreča, biti z mladino mlad, polagoma mineva in bo treba ubrati še počasnejši tempo, so mi nekateri posebno posrečeni lanski izleti ostali v izredno lepem spominu. K temu je seveda pripomoglo deloma lepo vreme, letni čas in razumevanje in dovzetnost mladih src za čisto lepoto narave. »Veleturistom« seveda niso namenjene naslednje vrste, pač pa tistim, ki naj bi v večjem številu vodili mladino, dokler še more živeti brez alkohola, plesa in hrupne družbe, v družbi gorskih velikanov, planinskega gozda in nežnih cvetic, v našo lepo naravo. —

1. KUM SE JE MAŠČEVAL

Maščevanje naj bo plemenito. Vzbudi naj kesanje in poboljšanje. Tako je storil Kum z menoj, in odkrito priznam, da do svojega sedemdesetega leta nisem bil na tem očaku prijaznega Dolenjskega hribovja. Končno me je mladina sama vljudno opozorila, da imamo tudi Zasavje in da bi radi šli z menoj tudi v tisti konec. Mogoče se je kdo od njih spominjal našega smučarskega tečaja na Kalu v bližini Mrzlice, kjer smo doživeli deset kristalno čistih dni, in z Mrzlice razgled, o katerem bom kdaj pozneje na osnovi uspele slike kaj povedal. Vsak dan zjutraj je tedaj Kum z modrimi jesenskimi sencami na strani, ki padajo proti globokim Savskim tesnem, opozarjal nase in molče pripovedoval o velikanskem razgledu s svojega samotno in visoko nad sosede molečega vrha.

23. februarja letos se mi je pridružilo 36 mladih ljudi naše šole. Dnevi so bili še kratki, a zime skoraj ni bilo. Gosta megla je ležala nad Ljubljansko kotlino in se je v Trbovljah, kjer smo še v trdi noči izstopili, zgostila v umazano, malone neprodarno odejo. Bilo je res tema kakor v rogu. Delci premoga, ki se dvigajo nezgoreli iz orjaškega dimnika velike elektrarne, povzročajo, da je megla tam podobna londonski zadušljivi megli. Narava je kakor nalašč postavila okoli Trbovelj tako krasno hribovje, kamor delovni ljudje v prostem času odhajajo na oddih in v čisti zrak. Pričakali smo prvi jutranji mrak in odšli na lepo cesto, ki drži do vasi Dobovec. Od dreves je neprestano kapljalo in zaradi goste megle se kar daniti ni moglo. Zato pa je rastlo pričakovanje, kajti tam zgoraj nad meglo je moral že nastajati prelep dan.

Še preden smo dospeli do Dobovca, se je začela megla nad nami redčiti in rdečiti, travniki pa so bolj in bolj žareli. Na Dobovec, ki je bil že v soncu, smo kar stekli, saj leži vas čudovito razgledno nad globoko urezano Savsko dolino! Bilo nam je, kakor da bi iz teme nenadoma stopili v žareč dan. Pod nami je

Kamniške planine s Kuma

Foto Pavel Kunaver

valovalo megleno morje, njegovi mehki valovi pa so bili vsi obsijani od žarkega sonca, ki je svetilo iz kristalno čistega neba. Do kamor je seglo oko, ni bilo niti najmanjšega čada, in gore so bile povsod do horizonta do podrobnosti pregledne. Posebno veselo so nas pozdravljali belo zasneženi vrhovi Kamniških planin. Bili so nam tako blizu v tem čistem zimskem jutru, da bi kar segel po teh dobrih, starih znancih. Mrzlica s svojimi številnimi sosedi, globoko urezanimi dolinami, temnimi gozdovi, obsežnimi travnimi pobočji pa je bila v tej jutranji uri prava paleta močnih kontrastnih barv. Pristaviti moram, da je bil to februar, ki je bil slabo zapisan med smučarji, a sijajen za izlete tako v nizko nezasneženo hribovje kakor tudi v visoke gore, ki jih je pokrival trd sneg, v katerega so dereze in cepin prijemale kakor kremplji! Sneg je zapadel šele pozno pomladi, a v takih množinah, da so bile gore še v zgodnjem poletju v višavah vse zatrpane in so se le cvetice v obilni vlagi dobro počutile.

Prelepi razgled z Dobovca nam je pospešil korake po malone neprestano lepo razgledni poti med gozdovi in travniki. Mladina mi je seveda uhajala, a ne morem je več prisiliti, da bi se ravnala po mojih močeh. Deloma je bilo prav, saj so se tako stvorile prijateljske skupine, ki so uživale lepi dan in višavo. Zadnji gozd pod vrhom je bil po svoje lep. Ves že priča o višavi, hudih vetrovih in strašno slabih tleh. S spoštovanjem stopaš med krivenčastimi počasi rastočimi bukvami. Njihove silovito grčaste in krivuljaste korenine se krčevito oklepajo kamenja in silijo po hrano, kjer je malone nič ni. Čudovit boj za obstanek bije ta gozd tam okoli vrha strmega Kuma! Kakor slika trdega boja za obstanek tistih rudarjev je, ki so si tam doli pod njim po tako dolgotrajnem boju s kamnu podobnim trdim nekdanjim lastnikom premogovnika priborili

svobodo! Tako premišljevale je čas hitro minil, in že se je pokazal tudi sneg proti vrhu, z njega pa se je posvetil v soncu zanimivi, trdnjavi podobni stolp poleg stare cerkve.

Kakor da bi K u m kot mogočna oseba hodil za menoj po vrhu, tako mi je bilo, kajti pred menoj je razgrinjal razgled, kakršnega v svojem dolgem gorohodskem življenju nisem velikokrat doživel. In tiho mi je K u m rekel: »Vidiš, to sem jaz, in to si zamujal desetletje za desetletjem, dokler z eno nogo nisi stopil v grob.«

Bilo me je sram in ponižen in hvaležen sem nato ure dolgo posedal in užival, kar mi je tega prazničnega dne nudil dolenski velikan.

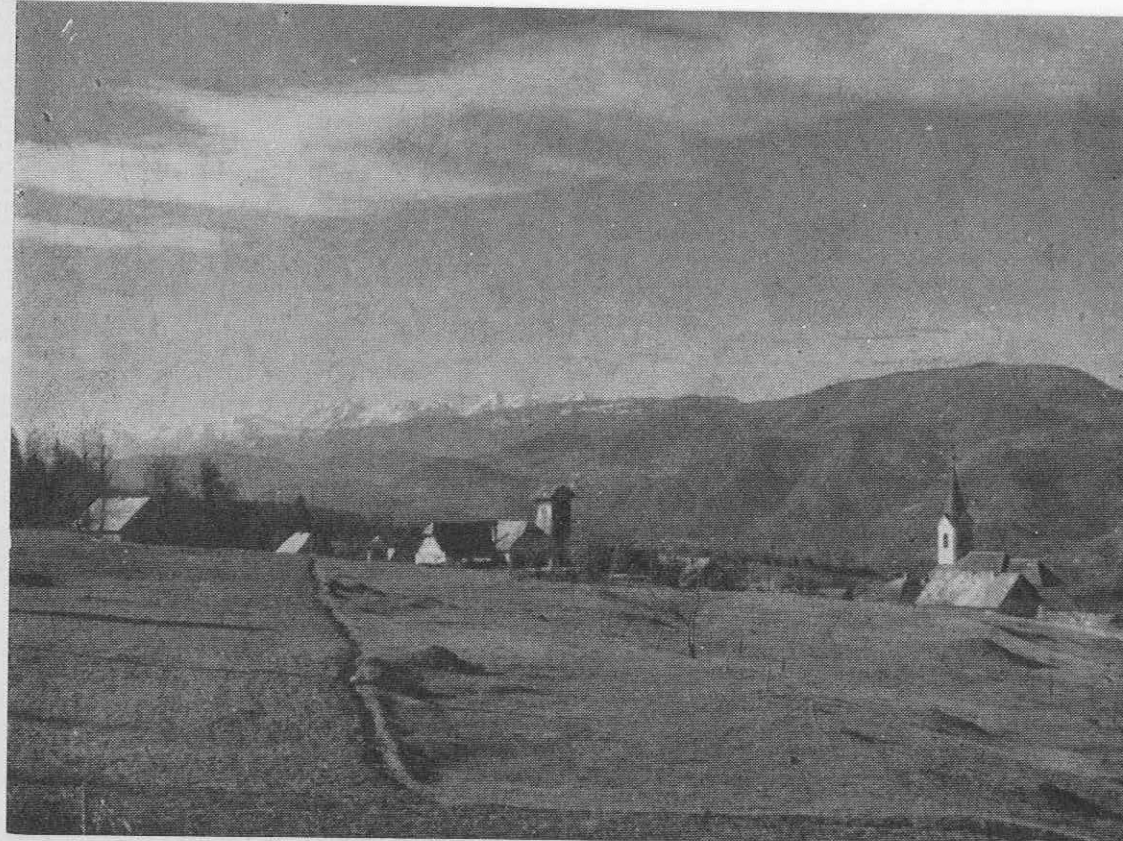
Zrak je bil res popolnoma čist in brez vsake motnje in *do skrajnih mej popolnoma prozoren!* Niti sledu čada ni bilo v njem. Temu primeren je bil tudi razgled, in tudi Sonce je bilo, kljub temu da je bil še februar, nenavadno toplo. Najprej me je presenetil jugovzhod. Po dolinah je ležala še bela, v soncu bleščeča megla. Iz nje so moleli nešteti vrhovi in dolgi hrbti hribovja tja do Gorjancev in slavnega Roga ter še dalje. Ker je dopoldansko Sonce stalo še nad njimi, so bile sence proti meni obrnjenih bregov posebno močne in globoke, in kolikor je molelo valovitih hrbtov iz meglenelega morja, toliko je bilo bleščečih odtentkov, slabečih proti horizontu.

Na vzhodni strani se je megleno morje redčilo in nad zadnjimi meglicami, za Lisco se je dvignil širok hrbet Slemena nad Zagrebom kakor na dlani.

Svet na severni strani je dobival največ sončnih žarkov in je kar žarel. Bil je razen nekaterih belih krp brez snega in med modrimi gozdovi so se od zime porjaveli travniki kar svetili, ker je bila trava poležana. Čudovito razgiban je ta svet, ki ga sestavlja toliko različnih kamenin — od najmlajše geološke dobe do najstarejših časov, ki jih je kazalo po hrbtu pobeljeno Pohorje. Vmes pa ob Savinjski dolini in tam okrog še vulkanski pojavi! Kako različno jih je zob časa oblikoval in kako čudovito jasno je vse to prav tja do avstrijske meje ležalo pred nami! Tam spodaj pa bogate premogovne doline, kjer je nekdanj vladala tuga in krivica, danes pa vse cvete — saj se že s Kuma in njegovih pobočij vidi razvoj, ko se svetle nove zgradbe kakor cvetovi svobodne dežele dvigajo iz kotlin.

Z meglo v dolinah pa je tekmovala belina gora na zahodu in severozahodu. Vse je bilo resnično neverjetno jasno in od Velikega vrha pa tja do Triglava so strmeli vrhovi Kamniških planin, Karavank in Julijskih Alp kakor dragulji v jasno modrino neba. Kar je moglo dobro oko dojeti, vse podrobnosti so bile vidne in vse ostrine skalnih grebenov, kljub daljavi, so bile trde in jasne. Triglav se je dvigal res kakor vladar vsega tega obsežnega gorskega venca in sveta, ki se je preko nešteti tako silovito različno oblikovanih vrhov polagoma nižal na jugozahod in jug. Poseben užitek je nudil daljnogled, s katerim smo mogli pogledati zaradi čistine zraka tudi v intimne kote posameznih dolin in kotanj, ki so vidne le s tako razglednega vrha, kakor je Kum. Stoječ v tako lepem dnevu na tem vrhu sredi Slovenije pač ni bilo težko v mladini obuditi zavest, kako lepo domovino imamo in kako grozen je bil zločin, ko so jo okupatorji tako neusmiljeno raztrgali.

Nad štiri ure je krožil naš pogled od točke do točke, od ene lepote do druge, in prav težko je bilo spraviti mladino zopet v dolino in domov. — Kum pa vsakomur priporočam kot razgledno točko prve vrste, posebno za pregled vse Slovenije. Posebno mogočni pa morajo biti tam sončni vzhodi, ko se dvigne žareči kralj dneva iz panonskih nižin, in zahodi, ko zatone za zobatim horizontom Triglava in njegovih mogočnih sosedov na meji Italije.

Razgled z Dobovca pod Kúmom

Foto Pavel Kunaver

2. RDEČA MEŽAKLA

Počitnice so prerodile od šole in dela utrujeno mladino. Z veseljem se zopet loti šolskega dela, na katerega so nekateri, ki so šli za kak teden na počitnice, že kar težko čakali. Novi čas jim obljublja veselje šele z nastopom zime, ko bodo zdrseli po zasneženih bregovih in se bodo v zimskih počitnicah zopet naužili svežega zraka. A zima nas v zadnjih letih rada opehari za sneg. Med zimo in poletjem pa je tudi jesen, ki nas prav v zadnjih letih obdaruje z več tednov trajajočim lepim vremenom. Vse letne čase pa prekosi ta doba s svojimi čarobnimi toplimi barvami. Niti pomlad se ne more meriti z njo, ki sicer v gorah razpolaga s precejšnjo paleto barv, s svežim zelenjem, cvetjem in belimi gorskimi velikani; a jesen je bogatejša, ker na gorah se tudi že posveti sneg, sence v dolinah pa so globlje, ker je Sonce že nižje. Iz teh senc pa goré vsi odtenki najprijetnejših barv, od živo rumene, preko zlatega okra, žgane sijene in temne umbre do cinobra in vseh škrlatnih vrst, pa tja od ultra marina do najtemnejših modrih senc.

Tako je jesen prava slikarica in more obogatiti mladino s prizori, ki jih gotovo nikoli ne bo pozabila. S tem pa ji obogati življenje tudi za bodočnost, ker bo našel človek, ko bo odrastel, tudi v jesenski naravi zabavo in okrepčilo, kakršnega v življenju nobena reč več dati ne more. Po sebi vem, da drži vtis lepe ture v jeseni preko vseh mračnih in deževnih dni, celo preko lepih zimskih in poletnih tur tja do drugega leta, do druge jeseni. Ti doživljaji svetijo kakor slovesen obet v delovne dneve ter pomagajo, da z večjo vnemo vršimo vsakdanje delo. Že je minilo 50 let, ko smo sami plezali v rdečih jesen-

skih dneh po Zeleniških špicah, katerih vrhovi jedva mole iz jeseni rdečih macesnov; a še danes so doživljaji tako lepi, da grem v jeseni z mladimi prijatelji posebno rad v naravo. Nepozabni so izleti konec oktobra in v novembru na Sleme med Malo Pišnico in Planico, ko je pod nami valovalo belo megleno morje, in smo hodili med žareče-rdečimi macesni, sončni žarki pa so že svetili na zasnežene konice gora; pa tudi, ko je jesenski vihar otresal rdeče macesnove igle in še temnejše rdeče bukovo listje. Nikdo ne bo pozabil naših izletov jeseni na samotno Vrtaško planino in razgledni Vrtaški vrh, s katerega smo videli daleč na jesensko otožno Koroško in na naše tihe velikane, ki so se pripravljali na dolgo zimo. Pa tudi kras nas je obogatil z nepoznanimi doživljaji. Po jesenskih nalivih nas je Cerkniško jezero sprejelo v vsem svojem obsegu 25 poplavljenih kvadratnih kilometrov, obdano od jesensko obarvanih bregov. In Rakov Škocjan! Črni vhodi v podzemlje v modrikastih in rdečerjavo progastih skalnih stenah so obdani od zlatorumenih javorov in raznega rdečega drevja. Temne smreke še povečujejo množico barv. Zato se odlikuje Rakov Škocjan predvsem po svoji *jesenski lepoti* in raznolikosti. Če je dolga suha jesen, vlada sredi te barvne harmonije popolna tišina, ker je rečica Rak tako usahnila, da njenega šumenja ne slišimo več in je zahodni kanjon popolnoma suh. Obratno pa po deževju visoka voda prinese v sredino barvite doline še novih živahnih barv, z odsevom od njenih razpenjenih valov v Zatočni jami ali Tkalca jami, ko dnevna svetloba odseva bajne barve na strop jame. In jesenske *Škocjanske jame* pri Divači! Notranjost je res taka kakor vedno, a zunaj je neprimerno bolj pisano kakor v drugih letnih časih. Skalne stene kanjonov so vse polne barv, odsevajočih od jesenskega drevja, in stezice so kar pokrite s pisano listno preprogo, da človek ne ve, kam bi se ozrl, na velika čuda udorov ali na podrobnosti okoli sebe. Pogled z razgledišča v globino pa je posebno očarljiv, ko modro globino s slapom in jezerom ter velikansko sotesko obdaja od sonca ožarjeni jesenski venec.

Nastop zime lahko nenadoma prekine jesensko lepoto. Tako se nam je zgodilo, da smo prišli v Spodnjo Krmo, ko so bile visoke gore že v sveže zapadlem snegu, in je tanka snežena plast padla do tal — iz nje pa so na bregovih gorele živordeče bakle, ker macesni tedaj še niso osuli svojih rdečih igel! Bil je prizor, ki je moji mladini neprestano zaustavljajal korake in izzival vzklike začudenja nad nenavadno kombinacijo bleščečega snega, rdečih macesnov in modrih daljav.

Tako smo vsako jesen zelo obogateli z lepimi slikami in spomini. Zaprte kočice ali sploh pomanjkanje njih nas nikdar ne moti, saj se da ogenjček povsod zakuriti. Ob njem je tudi v hladnih dneh prijetno, lahko si skuhamo, kar prinesemo s seboj.

Mežakla pa je prišla na vrsto šele 17. oktobra 1960. Že prej sem njeno lepoto enkrat užival, a sam. Tokrat pa sem vzel s seboj mlado trumo, in usoda nam je naklonila žareč jesenski dan. Razen Jeseničanov uživa pot, ki smo jo ubrali, le malo malo drugih gorohodcev. Iz zakajenih Jesenic smo jo pod progo ubrali na južno stran postaje in preko Save. Preden mora služiti tovarni, je rečica še kristalno čista — kilometer nato se izspremeni v kalno brozgo. Na njenem desnem bregu se steza hitro dvigne v mešan gozd Mežakle. Tudi Mežakla je darilo Jesenicam, ki bi se sicer zadušile v dimu. Od Vintgarja do Mojstrane se razprostira njen hrbet paralelno s Karavankami ter tvori dolino, po kateri »ta zgornji« ali »ta spodnji« (veter) stalno pihata in čistita zrak. Iz gozdov se dvigujejo Mežakline stene, ki posebno pozimi le malo sonca uživajo, a vabijo mestne prebivalce na hiter vzpon v nezadimljene čiste višave. In

Razgled s Kuma proti jugovzhodu

Foto Pavel Kunaver

Jeseničani, kakor sem videl, se radi odzivajo Mežaklinemu vabilu, saj je prav nad Jesenicami v njenem hrbtu ugodno sedlo. Skalne stene se popolnoma umaknejo in steza pripelje na sončno visoko planoto Ravne s krasnim pogledom na visoko gorovje.

Steza je zelo lepa, četudi tu in tam strma, kakor izraz hrepenenja človeka po višavi. 17. oktobra je bila izpremenjena v pravo pisano preprogo in Sonce nam jo je skozi z listnatim rumenim in žoltim zlatom okrašeno vejevje posebno olepšalo. Kamor pa niso padli njegovi žarki, so ležale preko nje modre sence, ki so take posebno v jeseni. Tako nam je bila že steza olepšana. Lepšali pa so jo še pogledi na sosednje Karavanke. Kjerkoli se gozd odpre – in to se na mnogih krajih, smo gledali v globoke zarežane in sedaj v jeseni v temnih modrih sencah ležeče doline. Spodnji del Karavank je iz starejših nepropustnih kamenin in zato posebno lepo razčlenjen. Nad njim pa se dvigajo lepi goli vrhovi, ki so nam žal tako težko dostopni in vzbujaajo zato tem večje hrepenenje, posebno v nas starejših, ki smo užili na njih toliko lepega.

Kakor običajno, me je mladina veselo pričakala že na grebenu, kjer severne strmine v prelomu preidejo na vrhnjo planoto. Vsa je zakrasena. Globoke kraške vrtače, pokrite z gostim gozdom, so polne tišine in samote. Tu sem ne seže noben glas z živahnih Jesenic tam zadaj. Polagoma se planota poveša proti jugozahodu in vsak čas pričakuješ, da se bodo pokazali vrhovi Julijskih Alp, ki jih gozd začetkoma zakriva, a potovanje je tod kakor višinska gozdna promenada. Mladini sem pokazal smer in pot, in zopet so me pustili samega s tišino in gozdom, ki se je po polurnem potovanju pričel redčiti in je prehajal ob

jesensko ožarjenih obširnih senožetih Mežakle. Istočasno pa so se dvignili nad obzorje vrhovi visokih gora. Vetric se ni ganil in pokrajina je ležala pred nami kakor orjaška slika, v kateri so tekmovalе vse lepe barve sveta, katera bo prijetneje razveselila oko. Bila je prava paša za barvni film, posebno tam, kjer so žarele velike bukve in javorji pred temnim ozadjem smrekovega gozda, ki pokriva jugozahodno, v Radovno padajoče bregove.

Obsežne, nekoliko valovite senožeti okoli malega naselja vabijo na vse strani. Del senikov se je že podrl, ker po novi cesti seno brez pomoči snega pravočasno odpeljejo v dolino. Ta cesta pa je speljana še dalje po južnih bregovih Mežakle daleč proti najvišjemu vrhu Repikovcu in je pravcata višinska promenada, ki z vsakim korakom proti zahodu odpira nove in globlje poglede v osrčje Julijskih Alp, pa tudi v tiho Krmo in ozki Kot. Sedaj, v jeseni pa je slika posebno popolna in polna, ker ni kota, kjer ne bi bile zbrane barve vseh vrst v najrazličnejših harmoničnih sestavih!

Posebno krasne pa so senožeti, ki polagoma padajo od Raven proti jugu. Pozimi so paradiz za smučarje, jeseni pa razgledišče v temne sence smrekovih gozdov, na žareče bukve, na modre vzpetine na drugi strani Radovne ležeče valovite Pokljuke in na skalne vrhove Julijcev.

Tam smo preživeli po našem prihodu tudi največ časa. Iz raznih koticov so se dvignili sivomodrikasti dimi, kjer si je mladina kuhala s seboj prinesene dobrote. Mene pa je prevzela sanjava lepota in tišina barvite pokrajine, in domišljija je začela zopet plesti svoje čudovite zgodbe davno minulih časov. Vedno in vedno uhajajo misli nazaj v ledeno dobo, ko so le nekateri deli Mežaklinega hrbta moleli iz ledenih veletokov, ki so jo obdajali. Veliki podolžni ledenik, ki je grebel in razširjal sedanjo dolino Save Dolinke je oklepal Mežaklo na severu, nekoliko manjši pa, ki je ležal in tekel po današnji Radovni, se je zajedal in oblikoval prelepe oblike — strme stene in koritasto dno med Gornjo Radovno in Gorjami, kjer je puščal del s Triglava in sosedov prinesenega materiala. Kakšna razlika med takrat in danes! Vsepovsod led in golo skalovje v strminah — danes prelepe od ledu izoblikovane forme, večinoma pokrite z življenjem v najtoplejših barvah! *V kakšni lepi dobi živimo!* Umetnik led nam je prepustil svojo umetnino še precej nedotaknjeno, »uravnilovka« voda pa ima še tisoče metrov debele sklade in milijone let pred seboj, preden bo lepota, ki jo mi »o pravem času« uživamo, uničila, če ne bodo nove konvulzije zemeljske skorje potisnile iz globin sklade kamenin v višave.

Ure so minile prehitro in sence smrek so dalje in dalje segale po deloma že rjavih senožetih. Poglajbljale so se barve gora in rdečih gozdov, ko smo korakali do Podhoma. In ko smo sedli na vlak, se mi je zdelo, da lepota in barvitost jesenskega dne odsevata iz oči obdajajoče me mladine.